

Avant-garde film en video (A005288)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

A (semester 1) Nederlands Gent

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Jacobs, Steven LW17 Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Arts in de kunstwetenschappen	5	A
Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen: architectuur	5	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: architectuur (afstudeerrichting architectuurontwerp en bouwtechniek)	5	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: architectuur (afstudeerrichting stadsontwerp en architectuur)	5	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: architectuur	5	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de kunstwetenschappen	5	A
Keuzepakket Kunstwetenschappen	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Experimentele film, avant-gardefilm, videokunst, mediakunst, post-cinema, moderne kunst, hedendaagse kunst

Situering

Het vak "Avant-garde film en video" (A005288, voorheen "Fundamenten van de moderne en actuele beeldende kunst II," A003024)" is een gevorderd opleidingsonderdeel waarbij een algemene kennis van de moderne en hedendaagse kunst wordt verondersteld.

Deze cursus wil studenten helpen een inzicht te verwerven in de geschiedenis en theorie van de experimentele film en de videokunst van de 20ste en 21ste eeuw. Daarnaast beoogt de cursus inzicht te verschaffen in de evoluerende interactie tussen film en de andere beeldende kunsten. In dit opleidingsonderdeel wordt film in eerste instantie als onderdeel van een artistieke praxis geduid en het bestudeerde corpus wordt vooral vanuit de methodologie van de kunstwetenschappen benaderd. Er wordt ruimte gecreëerd voor een nauwgezette inhoudelijke en vormelijke analyse van concrete kunstwerken maar ook voor de studie van relevante kunst- en filmtheoretische concepten.

Inhoud

De cursus belicht diverse sleutelmomenten uit de geschiedenis van de experimentele film en videokunst vanaf de Eerste Wereldoorlog. In de keuze van onderwerpen wordt er gestreefd naar een evenwicht tussen een historische spreiding (historische avant-gardes uit het interbellum, naoorlogs modernisme, actuele kunst). De diverse sleutelmomenten vormen tevens een springplank om vooraanstaande kunsttheoretische en cultuurfilosofische auteurs en concepten te introduceren.

In het bijzonder zal in de cursus aandacht worden geschonken aan onderstaande onderwerpen:

- filmexperimenten van toonaangevende beeldende kunstenaars (bvb. Duchamp,

Man Ray, Warhol, Broodthaers) en de filmproductie van belangrijke artistieke stromingen (bv. Dada, surrealisme, Fluxus).

- toonaangevende figuren (Richter, Vertov, Deren, Brakhage, Snow, et cetera), stromingen (trance film, structural film, et cetera) en genres (lyrical film, abstracte film, stadssymfonie, et cetera) uit de geschiedenis en theorie van de experimentele film
- het concept "avant-garde" in relatie tot film en audiovisuele producties
- de zogenaamde *cinematic turn* in de hedendaagse kunst sedert de jaren 1990. Dit fenomeen omvat onder meer de dominantie van het audiovisuele beeld en het geprojecteerde beeld in de hedendaagse kunst maar ook de appropriatie van cinematografische beelden, strategieën en technieken in andere (traditionele) artistieke media
- pioniers en toonaangevende figuren van de videokunst
- de problematiek van de aanwezigheid van het filmbeeld in het museum en de tentoonstellingsruimte; esthetiek van de film- en video-installatie, *Expanded cinema*, et cetera
- film- en kunsttheoretische discussies over de status van film als (beeldende) kunstvorm
- diverse vormen van wisselwerkingen tussen film, video en andere artistieke disciplines
- de relevantie van film- en mediatheoretische discussies, concepten en paradigma's voor de studie van de moderne en hedendaagse kunst

Begincompetenties

Basiskennis van de geschiedenis van de moderne beeldende kunst

- door met succes het opleidingsonderdeel "Overzicht van de beeldende kunst II" (A002876) gevolgd te hebben
- door een aantoonbare basiskennis van de kunst van de 20ste en 21ste eeuw op een andere manier te hebben verworven

Eindcompetenties

- 1 Vertrouwd zijn met invloedrijke sleutelwerken, toonaangevende kunstenaars en diverse stromingen en tendenzen uit de geschiedenis van de experimentele film en videokunst
- 2 Audiovisuele kunstwerken inhoudelijk en vormelijk kunnen duiden en ze kunnen plaatsen in een maatschappelijke context
- 3 Inzicht hebben in belangrijke artistieke en cultuurhistorische concepten en debatten die essentieel zijn bij onderzoek over de experimentele film en videokunst
- 4 Belangrijke teksten van experimentele cineasten en theoretici zelfstandig kunnen lezen, begrijpen en kritisch kunnen toepassen

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- Hoorcollege: rijk geïllustreerd met beeldmateriaal. Van de meeste hoorcolleges zijn ook video-colleges (opnames uit 2020) beschikbaar
- Werkcollege: geleide oefeningen in groep: discussies op basis van leesopdrachten van korte teksten van toonaangevende kunstenaars of kunsttheoretici
- Begeleide zelfstudie: leesopdrachten
- Begeleide zelfstudie: individueel bezoek aan tentoonstellingen, museumcollecties of filmvertoningen die in verband staan met de inhoud van bepaalde hoorcolleges

Studiemateriaal

Geen

Referenties

- Company, David (ed), *The Cinematic* (London: The Whitechapel/Cambridge, MA: MIT Press, 2007).

- Comer, Stuart, *Film and Video Art* (London: Tate Publishing, 2009).
- Ferguson, Russell (ed), *Art and Film Since 1945: Hall of Mirrors* (Los Angeles: MOCA/ New York: Monacelli Press, 1996).
- Leighton, Tanya (ed), *Art and the Moving Image: A Critical Reader* (London: Tate Publishing, 2008).
- O'Pray, Michael, *Avant-Garde Film: Forms, Themes and Passions* (London: Wallflower Press, 2003)
- Peterson, James, *Dreams of Chaos, Visions of Order: Understanding the American Avant-Garde Cinema* (Detroit: Wayne State University Press).
- Rees, A.L., *A History of Experimental Film and Video: From the Canonical Avant-Garde to Contemporary British Practice* (London: Palgrave MacMillan, 1999).
- Sitney, P. Adams, *Visionary Film: The American Avant-Garde 1943-2000* (Oxford: Oxford University Press, 2002).
- Turvey, Malcolm, *The Filming of Modern Life: European Avant-Garde Film of the 1920s* (Cambridge, Mass: MIT Press, 2011).

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Individuele begeleiding mogelijk

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is niet mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

- periodegebonden: schriftelijk examen (70%): peiling naar kennis en inzicht van de leerstof
- niet-periodegebonden (30%): participatie aan discussie in groep gebaseerd op leesopdrachten; geen 2e examenkans van de niet-periodegebonden evaluatie.

Eindscoreberekening

- schriftelijk examen (70%)
- werkcollege met discussie op basis van leesopdrachten (30%)

Faciliteiten voor werkstudenten

1. Mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid voor bepaalde onderdelen (werkcolleges zijn verplicht)
 2. Mogelijkheid tot examen op een ander tijdstip tijdens het academiejaar
 3. Mogelijkheid tot feedback op een ander tijdstip
- Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: <http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen>